

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

***«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
АГРОТЕХНОЛОГІЙ»***

28 березня 2019 року

УМАНЬ – 2019

Матеріали всеукраїнської наукової конференції «Актуальні питання агротехнологій» / Редкол.: О. О. Непочатенко (відп. ред.) та ін. – Уманський НУС: Редакційно-видавничий відділ, 2019. – 72 с.

У збірнику тез висвітлено результати наукових досліджень, проведених співробітниками Уманського національного університету садівництва та інших закладів вищої освіти Міністерства освіти і науки України і науково-дослідних установ НААН.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

- О. О. Непочатенко – доктор економ. наук (*відповідальний редактор*);
- Г. М. Господаренко – доктор с.-г. наук (*заступник відповідального редактора*);
- В. П. Карпенко – доктор с.-г. наук;
- С. П. Полторецький – доктор с.-г. наук;
- А. О. Яценко – доктор с.-г. наук;
- В. О. Єщенко – доктор с.-г. наук;
- П. Г. Копитко – доктор с.-г. наук;
- Л. О. Рябовол – доктор с.-г. наук;
- Ю. Ф. Терещенко – доктор с.-г. наук;
- О. Ю. Стасіневич – кандидат с.-г. наук (*відповідальний секретар*)

Рекомендовано до друку вченою радою факультету агрономії УНУС,
протокол №7 від 23 квітня 2019 року.

ЗМІСТ

<i>І. І. Колесник</i>	СТВОРЕННЯ ВИСОКОКАРОТИННИХ ЛІНІЙ ГАРБУЗА	6
<i>Г. М. Господаренко, О. Д. Черно, А. Ю. Чередник</i>	ХІМІЧНИЙ СКЛАД ЗЕРНА ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ ЗА РІЗНОГО УДОБРЕННЯ.....	9
<i>В. П. Кирилюк</i>	ПРОЕКТИ ЗЕМЛЕУСТРОЮ, ЩО ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СІВОЗМІН ТА ВПОРЯДКУВАННЯ УГІДЬ.....	10
<i>Т. К. Костюкєвич, А. Б. Андронакі</i>	ВПЛИВ ПІДВИЩЕНОЇ КОНЦЕНТРАЦІЇ CO₂ В АТМОСФЕРІ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ПОСІВІВ ПШЕНИЦІ ОЗИМОЇ В УМОВАХ ЗАХІДНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	13
<i>В. В. Любич, В. В. Желєзна, В. В. Сопік</i>	ІНДЕКС РОЗМІРУ ЧАСТОЧОК ЗЕРНА ТРИТИКАЛЕ ЗАЛЕЖНО ВІД СОРТУ	16
<i>О. В. Макуха</i>	СИСТЕМА ЗАХИСТУ НАСАДЖЕНЬ ЧЕРЕШНІ ВІД ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ	17
<i>В. В. Борисенко</i>	ВПЛИВ ГУСТОТИ ПОСІВУ ТА ШИРИНИ МІЖРЯДЬ НА ОЛІЙНІСТЬ РІЗНОСТИГЛИХ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКА	19
<i>Я. С. Рябовол</i>	СЕЛЕКЦІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ СОРТОЗРАЗКІВ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ЗЕРНОВИХ КУЛЬТУР.....	21
<i>В. Г. Крижанівський О. А. Крисько</i>	СЕЛЕКЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ВИХІДНОГО МАТЕРІАЛУ ПШЕНИЦІ М'ЯКОЇ ОЗИМОЇ ЗА ГОСПОДАРСЬКО-ЦІННИМИ ОЗНАКАМИ.....	23
<i>О. В. Палінчак, В. Ф. Заверталюк</i>	СТВОРЕННЯ ВИСОКОАДАПТИВНОГО ЛІНІЙНОГО МАТЕРІАЛУ ДИНІ ЗВИЧАЙНОЇ.....	25
<i>Т. К. Костюкєвич, А. Б. Андронакі</i>	ОЦІНЮВАННЯ МІНЛИВОСТІ ВРОЖАЙНОСТІ БУРЯКУ ЦУКРОВОГО В УМОВАХ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ	28

Найвища твердість зерна була у сорту Полюс 90 і перевищувала стандарт на 7 %. Найменший цей показник у сортів Благодарний і Карлик відповідно 25 і 27 %. В решти сортів цей показник становив 31–37 %.

Отже, зерно тритикале досліджуваних сортів має м'язозерну консистенцію ендосперму, тому що ІРЧ зерна становить 27–40 % залежно від сорту.

СИСТЕМА ЗАХИСТУ НАСАДЖЕНЬ ЧЕРЕШНІ ВІД ШКІДЛИВИХ ОРГАНІЗМІВ В УМОВАХ ПІВДНЯ УКРАЇНИ

О. В. МАКУХА, кандидат сільськогосподарських наук
ДВНЗ «Херсонський державний аграрний університет», м. Херсон

Черешня – цінна скоростигла плодова порода, яка формує високоякісні десертні плоди для повноцінного харчування. Плоди черешні містять 15–25 % сухих речовин, з них цукрів – 9–16, органічних кислот – 0,3–0,8, пектинових речовин – 0,2–0,3 %, вітаміну С – до 16 мг %. Цукри представлені, в основному, глюкозою та фруктозою, кислоти – яблучною, лимонною, винною. Крім того, у плодах містяться Р-активні речовини, вітаміни В₁, В₂, В₉, РР, макроелементи (калій, кальцій, магній, фосфор) та мікроелементи (залізо, мідь, цинк). У плодах черешні вдвічі більше заліза (1–2 мг/100 г сирової маси), ніж у яблуках.

Плоди черешні, крім споживання у свіжому вигляді, використовують як сухофрукт, для переробки і приготування компотів, сиропів, джемів, варення. Плоди черешні володіють цінними смаковими якостями, поживними, лікувальними та тонізуючими властивостями. Вони є прекрасним дієтичним продуктом, сприяють очищенню організму людини від радіонуклідів та інших шкідливих речовин, ефективні при недокрів'ї.

В останні роки зросла шкодочинність та збільшились втрати врожаю від шкідливих організмів у зв'язку з погіршенням догляду за плодовими насадженнями та неналежним проведенням захисних заходів. Це призводить до створення резервацій шкідливих організмів, які різними шляхами надалі поширюються по регіонах. У комплексі головних факторів, спрямованих на підвищення врожайності, поліпшення якості продукції садівництва, забезпечення стабільної продуктивності насаджень протягом усього періоду експлуатації, важливе значення має їх захист від шкідливих організмів.

Особливістю захисту черешні та інших кісточкових культур є те, що продукцію, зазвичай, використовують для споживання у свіжому вигляді, дієтичного та дитячого харчування, тому вона повинна бути екологічно чистою, не містити залишків пестицидів.

У системі інтегрованого захисту насаджень черешні важливе значення мають профілактичні агротехнічні та організаційно-господарські заходи, спрямовані на підтримання тривалого і сталого плодоношення дерев та їх

доброго фізіологічного стану: культивація або дискування в міжряддях та рядах, перекопування пристовбурних кіл; комплекс агротехнічних заходів боротьби з бур'янами протягом вегетаційного періоду для створення несприятливих умов розвитку хвороб і шкідників; науково-обґрунтована система удобрення. Для зменшення запасу шкідників та збудників хвороб у період спокою насаджень черешні необхідно провести обрізку дерев з видаленням уражених гілок із захватом 10–15 см здорових частин, видалення муміфікованих плодів, вигрібання та знищення опалого листя.

Для захисту черешні від моніліозу та клястероспоріозу необхідно передбачити дві обробки фунгіцидами. Перша обробка проводиться наприкінці березня, у фазу розтріскування бутонів фунгіцидом хорус 75 WG, ВГ (ципродиніл), 0,3 кг/га, ефективним проти зимуючих стадій моніліозу та клястероспоріозу. За його відсутності можна використати препарат косайд 2000, ВГ (гідроксид міді), 2,5 кг/га. Відразу після цвітіння черешні, у фазу зав'язування плодів проводять обприскування насаджень фунгіцидом сігнум, ВГ (піраклостробін + боскалід), 1,2 кг/га.

Проти розанової та строкатозолотистої листовійок проводять хімічну обробку інсектицидом каліпсо 480 SC, КС (тіаклоприд), 0,3 л/га, або спінтор 240 SC, КС (спіносад), 0,5 л/га відразу після цвітіння, у фазу зав'язування плодів під час масового відродження гусениць шкідника.

У боротьбі з вишневою мухою необхідно запланувати обприскування насаджень черешні у середині травня, у фазу росту плодів інсектицидом актеллік 500 EC, KE (піриміфос-метил), 1,0 л/га. Обприскування приурочене до масового льоту вишневої мухи та відкладання яєць. З метою запобігання накопиченню залишків пестицидів у плодах, одержання екологічно чистої продукції, безпечної для життя та здоров'я людини, для хімічної обробки обирають препарат з коротким періодом очікування.

Проти бур'янів у насадженнях черешні можна застосовувати великий перелік гербіцидів, похідних гліфосату. На початку квітня при необхідності проводять спрямоване обприскування проти сходів та вегетуючих бур'янів гербіцидом раундап Макс, РК (калійна сіль гліфосату), 4,0 л/га, який характеризується широким спектром дії та високою ефективністю.

Важливим елементом інтегрованої системи захисту насаджень є своєчасне, без втрат збирання врожаю та вивезення його з саду.

Збирання врожаю – вирішальний етап, яким завершується процес вирощування плодів. Ця стадія виробництва охоплює знімання плодів з дерев, збирання їх у тару і транспортування до місця реалізації, товарної обробки, зберігання або промислової переробки.

Оптимальні строки збирання плодів районованих сортів черешні в кожній зоні визначають експериментально, враховуючи фази стиглості і цільове призначення продукції. Передчасне збирання плодів призводить до недобору врожаю, під час зберігання вони не набувають властивого їм забарвлення і

смаку. При запізненні зі збиранням значна частина плодів опадає, погіршується їх транспортабельність, скорочується період зберігання.

При досяганні плоди черешні набувають характерного для сорту забарвлення, розмірів, смаку, аромату, консистенції м'якоти.

Плоди, призначені для споживання у свіжому вигляді, а також для технічної переробки, збирають у фазі споживчої стиглості, для транспортування – приблизно на 3–4 дні раніше, коли вони набули властивих сорту забарвлення, смаку і аромату, але їх м'якуш щільний. Плоди обов'язково збирають з плодоніжками.

Таким чином, інтегрована система захисту насаджень черешні від шкідливих організмів забезпечує підвищення їх продуктивності, зменшення пестицидного навантаження на доквілля та попередження зайвих, невиправданих витрат.

ВПЛИВ ГУСТОТИ ПОСІВУ ТА ШИРИНИ МІЖРЯДЬ НА ОЛІЙНІСТЬ РІЗНОСТИГЛИХ ГІБРИДІВ СОНЯШНИКА

В. В. БОРИСЕНКО, кандидат сільськогосподарських наук
Уманський національний університет садівництва, м. Умань

Соняшник – провідна олійна культура в Україні та багатьох інших країн світу. З його насіння одержують продовольчу олію, яка характеризується високими харчовими властивостями, а також цінний висококонцентрований білковий корм та інші продукти різноманітного використання.

Дослідження з вивчення впливу ширини міжрядь та густоти посіву на вміст протеїну в насінні та олійності соняшника проводили у 2011–2013 рр. в польовій сівозміні кафедри рослинництва Уманського національного університету садівництва. У досліді висівали гібриди соняшника різних груп стиглості: скоростиглий Заграва та середньоранній Український F1. Схема польового досліді: густина посіву гібридів соняшника 50, 70 і 90 тисяч рослин на 1 га, ширина міжрядь 45 і 70 см. Контроль – варіант з густиною рослин 70 тис./га.

Різнорантність кліматичних умов за роки досліджень значно впливала як на формування олійності, так і на олійність скоростиглого гібриду Заграва і ранньостиглого гібриду Український F1. Але вплив технологічних заходів, які вивчали у досліді проявився досить чітко. Так, за ширини міжрядь 45 см у гібридів Заграва і Український F1 одержано в середньому за роки досліджень — 44,8–45,9 і 45,5–47,1 %, за ширини міжрядь 70 см у обох гібридів олійність дещо підвищилась та становила відповідно — 45,3–46,1 і 46,5–48,1 %.

Збільшення густоти посіву з 50 до 70 тис. шт./га з міжряддями 45 і 70 см сприяли зростанню олійності соняшника, подальше підвищення густоти посіву до 90 тис./га призводило до зниження даних показників. Проте, сівба за густоти

Наукове видання

«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ АГРОТЕХНОЛОГІЙ»

Матеріали всеукраїнської наукової конференції

28 березня 2019 року

*За достовірність опублікованих матеріалів відповідальність несуть автори.
Видається в авторській редакції*

Підписано до друку 17.04.2019 р.
Формат 60x84 1/16
Папір офсетний. Умов.-друк. арк.6,28.
Наклад 75 прим.
Замовлення №450

Редакційно-видавничий відділ Уманського НУС
Свідоцтво ДК № 2499 від 18.05.2006 р.
20305, м.Умань, вул.. Інститутська, 1
Тел.:+38(04744)3-20-11